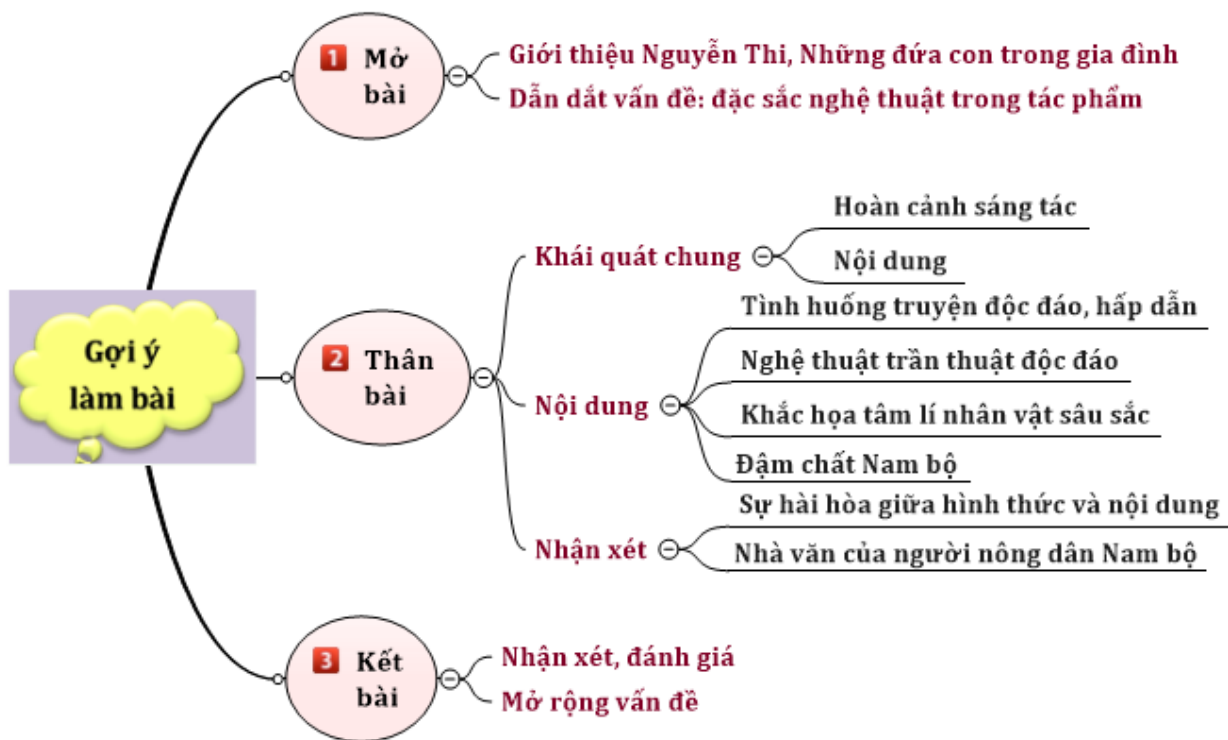

VĂN MẪU LỚP 12

ĐỀ BÀI: PHÂN TÍCH NHỮNG ĐẶC SẮC NGHỆ THUẬT TRONG TRUYỆN NGẮN NHỮNG ĐỨA CON TRONG GIA ĐÌNH CỦA NGUYỄN THỊ

A. SƠ ĐỒ TÓM TẮT GỢI Ý

B. DÀN BÀI CHI TIẾT

1. Mở bài

- Giới thiệu tác giả Nguyễn Thị và tác phẩm Những đứa con trong gia đình.
- Dẫn dắt vào vấn đề: Đặc sắc nghệ thuật trong tác phẩm Những đứa con trong gia đình.

2. Thân bài

- Những nét khái quát chung:
 - Hoàn cảnh sáng tác
 - Nội dung truyện
- Những nội dung cần làm rõ:
 - Tác giả tạo tình huống khá hấp dẫn, độc đáo. Đó là Việt một cậu con trai mới lớn,

đi chiến đấu bị thương nặng nằm giữa rừng khi tỉnh khi mê và hồi tưởng lại những kí ức đẹp đẽ nhất.

- Nghệ thuật trần thuật độc đáo: Nhà văn đã trần thuật theo điểm nhìn của nhân vật, kể lại bằng giọng điệu của nhân vật. Kết hợp với tình huống truyện rất đặc biệt, cách trần thuật này đã đưa người đọc sống lại không khí sau một trận đánh. Và chính trong dòng hồi tưởng của nhân vật, tất cả những gì thân thương nhất, ấm áp nhất với gia đình đã hiện về sống động trong dòng suy nghĩ miên man của Việt.
 - Khắc họa tâm lí nhân vật sâu sắc, khả năng xâm nhập sâu vào nội tâm nhân vật, diễn tả nhân vật một cách tinh tế (dẫn chứng phân tích các nhân vật trong tác phẩm)
 - Đậm chất Nam bộ: Nghệ thuật miêu tả, xây dựng khung cảnh với cảnh sông nước, bưng biển, mương rạch, ghe xuồng cũng những câu hò đặc trưng. Tính cách, tâm lí và hành động nhân vật cũng mang đậm tính chất, phong cách người dân Nam bộ.
- Nhận xét:
- Tác phẩm có sự hài hòa giữa nội dung và nghệ thuật, mang đậm phong cách nghệ thuật Nguyễn Thi.
 - Nguyễn Thi rất xứng đáng với danh hiệu “Nhà văn của người nông dân Nam Bộ”. Bởi thông qua tác phẩm này ta thấy rõ ông am hiểu tường tận từ ngôn ngữ, khung cảnh thiên nhiên đến tính cách và tâm hồn con người nơi đây.

3. Kết bài:

- Nêu nhận xét, đánh giá về nghệ thuật đặc sắc của tác phẩm
- Mở rộng vấn đề bằng suy nghĩ và cảm nhận của cá nhân

C. BÀI VĂN MẪU

Nguyễn Thi là nhà văn tiêu biểu của văn học cách mạng Việt Nam với một số tác phẩm: Người mẹ cầm súng, Mẹ vắng nhà... Những trang văn ấy đã tạo nên vị trí không ai có thể thay thế Nguyễn Thi trong nền văn học dân tộc: nhà văn của Nam Bộ. Những đứa con trong gia đình là tác phẩm thành công của ông viết về truyền thống yêu nước, chủ nghĩa anh hùng cách mạng của một gia đình cách mạng. Đọc tác phẩm người đọc nhận thấy rõ đặc sắc nghệ thuật trong cách biểu hiện chủ đề tư tưởng của nhà văn Nguyễn

Thi. Tác phẩm văn học được tạo nên bởi hai yếu tố nội dung và nghệ thuật. Cho nên nghệ thuật là yếu tố đầu tiên tạo ấn tượng đối với người đọc. Nhờ nghệ thuật mà chủ đề tư tưởng của tác phẩm được bộc lộ rõ nét. Hơn nữa, sử dụng sáng tạo các phương thức nghệ thuật là thước đo tài năng của người nghệ sĩ. Những đứa con trong gia đình là một truyện ngắn như vậy. Tác phẩm được rút trong tập *"truyện và kí"*, rất tiêu biểu cho phong cách của Nguyễn Thi. Tác phẩm hấp dẫn người đọc ở việc nhà văn sáng tạo nên tình huống truyện độc đáo, nghệ thuật trần thuật độc đáo và thành công trong nghệ thuật xây dựng nhân vật.

Trước hết, đặc sắc nghệ thuật của Những đứa con trong gia đình đã thể hiện ở tình huống truyện độc đáo.

Tình huống truyện là một lát cắt của hoàn cảnh hay nói như một nhà nghiên cứu: Đó là *"thứ nước rửa ảnh làm nổi hình nổi sắc nhân vật"*. Qua tình huống truyện, người đọc hiểu rõ hơn về tính cách, tâm trạng của nhân vật. Mọi vấn đề của tác phẩm đều được nhà văn tổ chức xoay quanh tình huống truyện. Những đứa con trong gia đình đã sáng tạo nên tình huống truyện độc đáo, anh tân binh Việt bị thương nặng, lạc đồng đội phải nằm lại chiến trường lạnh lẽo. Việt liên tục ngất đi rồi tỉnh lại. Câu chuyện gia đình Việt được miêu tả qua dòng hồi tưởng của Việt. Chính vì vậy, tình huống truyện độc đáo là cơ sở để nhà văn Nguyễn Thi thành công trong nghệ thuật trần thuật.

Trong Những đứa con trong gia đình, Nguyễn Thi đã xây dựng được nghệ thuật trần thuật đặc sắc. Quan điểm trần thuật hay còn gọi là điểm nhìn trần thuật trong văn học rất phong phú. Ở truyện ngắn này, Nguyễn Thi đã lựa chọn điểm nhìn trần thuật từ nhân vật Việt. Qua dòng hồi tưởng của anh, các thành viên trong gia đình lần lượt xuất hiện rất tự nhiên. Cách lựa chọn điểm nhìn này khiến cho tác phẩm mang màu sắc trữ tình đậm nét. Đồng thời giúp nhà văn nhập thân dễ dàng vào nhân vật. Cùng viết về một đề tài quen thuộc nhưng Những đứa con trong gia đình vẫn hấp dẫn người đọc bởi truyện được kể theo dòng hồi tưởng của nhân vật. Trong lần tỉnh dậy thứ hai, Việt thấy mưa lất phất và nghe thấy tiếng ếch nhái. Những âm thanh đó đã tác động khiến Việt nhớ đến chuyện ngày xưa khi hai chị em đi bắt ếch. Cho nên chị Chiến xuất hiện và rồi đến chú Năm lại hiện lên trong tâm trí của Việt. Rồi Việt lại ngất đi. Nguyễn Thi đã rất tài năng khi cho nhân vật tỉnh dậy lần thứ ba. Việt nghe tiếng trực thăng phành phạch, tiếng súng, nghe tiếng chim cu và ngửi thấy màu nắng. Trong những lần tỉnh dậy, Việt

không nhìn thấy mà chỉ nghe thấy. Thị giác hoàn toàn nhường chỗ cho thính giác. Điều đó hoàn toàn phù hợp với hiện thực bởi Việt đang bị thương ở hai mắt. Lần tỉnh dậy thứ ba, Việt nhớ tới chiếc ná thun và người má tần tảo, đảm đang mà bất khuất. Việt ngất đi và tỉnh lại nhiều lần đã tạo điều kiện để nhà văn mở rộng đối tượng miêu tả. Hơn nữa, điểm nhìn trần thuật từ Việt khiến cho mạch truyện trở nên linh hoạt, không bị phụ thuộc vào thời gian và không gian. Cách xáo trộn này khiến người đọc nhớ tới truyện ngắn Chí Phèo của Nam Cao. Nhà văn cũng tạo nên sự đảo lộn về thời gian và không gian, nhưng điểm độc đáo của Nguyễn Thi là ở chỗ đã đặt nhân vật vào tình huống bi thương, miên man suy nghĩ cho nên dòng hồi tưởng rất tự nhiên. Việt nhớ quá khứ, nhớ kỉ niệm thơ ấu nhưng sâu đậm hơn cả vẫn là người thân: má Việt, chú Năm, chị Chiến. Do hồi tưởng đứt quãng nhưng lại được nối bằng sợi dây truyền thống gia đình, đem lại cho tác phẩm ý nghĩa thiêng liêng, cắt nghĩa lí giải vì sao thế hệ Chiến - Việt lại cảm sùng chiến đấu.

Không chỉ sáng tạo tình huống truyện độc đáo, nghệ thuật trần thuật đặc sắc mà Những đứa con trong gia đình còn thể hiện ở nghệ thuật xây dựng nhân vật tài tình.

Nhân vật có ý nghĩa vô cùng quan trọng trong tác phẩm tự sự. Nguyễn Thi đã xây dựng thành công chân dung một gia đình cách mạng. Họ đều là những con người có lòng căm thù giặc sâu sắc. Hơn nữa, thế hệ của gia đình ấy đều rất gan góc bất khuất. Không chỉ mang phẩm chất anh hùng thời xưa giống như con người trong Hòn Đất - Anh Đức, Rừng xà nu - Nguyễn Trung Thành mà họ còn rất nghĩa tình. Tuy nhiên, mỗi thành viên trong gia đình lại mang những tính cách riêng như lời chú Năm *"Chuyện gia đình ta nó dài như sông để rồi chú sẽ chia cho mỗi đứa một khúc mà ghi vào đó"*. Nhân vật chú Năm là con người của sông nước Nam Bộ. Chú chính là khúc thượng nguồn của dòng sông bao la. Sống ở hiện tại nhưng chú Năm luôn nghĩ về quá khứ, coi trọng quá khứ và tin tưởng vào tương lai. Chú rất muốn gắn bó với gia đình. Con người ấy luôn thấp sáng trong thế hệ sau ngọn lửa của truyền thống gia đình bằng những câu chuyện dài và những câu hò quen thuộc. Nhà văn không miêu tả câu hò của chú Năm, không khen nó hay và cũng không chê nó dở, mà chú ý đến ý nghĩa của câu hò. Đặc biệt, tìm hiểu nhân vật chú Năm, người đọc không thể quên cuốn sổ gia đình. Cuốn sổ ấy được viết bằng những nét chữ *"lòng còn"* nhưng rất tỉ mỉ, chi tiết. Mỗi nét chữ như chứa cả máu và nước mắt. Chú Năm giống như người thư kí trung thành của cuốn sổ biến niên, là người

lưu giữ quá khứ cho nhân loại.

Trong Những đứa con trong gia đình, Nguyễn Thi còn xây dựng thành công nhân vật má Việt.

Bà cũng là khúc thượng nguồn của dòng sông và mang dấu ấn riêng của Nguyễn Thi. Má Việt nữ tính nhưng không hề mềm yếu, má đảm đang tháo vát và thương chồng, thương con. Nếu như Anh Đức chủ yếu khắc họa nhân vật của mình qua ngoại hình thì Nguyễn Thi chủ yếu khắc họa nhân vật qua thế giới nội tâm, thế giới tâm hồn phong phú. Má Việt tần tảo, đảm đang nhưng cũng rất gan góc, kiên cường. Đọc Những đứa con trong gia đình, người đọc không thể không ấn tượng trước những chi tiết “rùng rợn” mà Nguyễn Thi dùng để miêu tả má Việt *“Tay bằng con, tay cấp rổ đòi đầu chồng”*. Má còn đưa *“ánh mắt sắc lạnh nhìn kẻ thù”*, đối diện trực tiếp với kẻ thù. Cho nên má Việt là người phụ nữ tiêu biểu cho con người Việt Nam thời kháng chiến, vừa đảm đang, tần tảo, lam lũ vừa kiên cường, bất khuất. Má đã hi sinh trong một cuộc biểu tình. Má đã ngã xuống, đã trở về với cát bụi nhưng linh hồn má đã hòa vào núi sông, dân tộc, hòa vào cuộc sống gia đình, hòa vào cuộc kháng chiến và bất tử. Cho nên, đêm hôm trước khi đi tòng quân, chị em Chiến như thấy má ở đâu đây, xuất hiện ngay trong căn buồng này. Má Việt chính là hiện thân của ý chí, của sức mạnh gân guốc, rắn rỏi.

Ngoài chú Năm, má Việt, Chiến và Việt mang đậm vẻ đẹp tâm hồn con người Nam Bộ, tiêu biểu cho thế hệ trẻ thời kì chống Mĩ. Chiến thừa hưởng từ mẹ, từ vóc dáng, ngoại hình, tính cách. Chiến đảm đang, tháo vát, chu tất mọi công việc gia đình. Sự đảm đang ấy đã được chú Năm khen ngợi *“Việc nhà nó thu được gọn thì việc nước nó mở được rộng”*. Trước khi đi tòng quân, Chiến lo cho thằng em út, cho căn nhà và cả bàn thờ má. Buổi sáng hôm sau, hai chị em khiêng bàn thờ má sang nhà chú Năm *“Nào, đưa má sang ở tạm bên nhà chú, chúng con đi đánh giặc trả thù cho ba má, chừng nào nước nhà được độc lập, con lại đưa má về”*. Hôm ấy, Việt thấy *“thương chị lạ”*. Nếu như chị Chiến mang tính cách của một người lớn thì Việt lại hồn nhiên, có tính trẻ con. Việt vô tư chỉ ầm ừ cho qua khi chị Chiến bàn về chuyện gia đình. Đi đánh giặc, Việt không sợ giặc nhưng lại sợ ma. Việt giấu chuyện mình có chị vì chỉ sợ mất chị. Những tính cách ấy chỉ có thể có ở một con người vô tư, hồn nhiên, yêu đời. Tuy nhiên, Việt là người thanh niên ý thức sâu sắc về trách nhiệm của mình. Chưa đủ tuổi nhưng Việt đã tranh nhau đi tòng quân với chị. Hơn nữa, Việt còn cố gắng đạt được thành tích *“bắn cháy một chiếc xe bọc*

thép". Khi bị thương, anh vẫn chủ động, sẵn sàng chiến đấu với kẻ thù. Lúc nào trên người Việt cũng mang theo khẩu súng. Chi tiết nghệ thuật ấy chứng tỏ Việt đã ý thức rất cao về trách nhiệm của mình với gia đình, với đất nước. Có thể nói Nguyễn Thi đã xây dựng thành công chân dung một gia đình cách mạng vừa mang những nét chung của thời đại, vừa mang những nét riêng, cá biệt của "con người này" (Hê-ghen).

Truyện ngắn Những đứa con trong gia đình đã khẳng định tài năng của Nguyễn Thi trong nghệ thuật sáng tạo tình huống, nghệ thuật trần thuật và nghệ thuật xây dựng nhân vật. Qua hình thức nghệ thuật độc đáo, chủ đề của tác phẩm đã được bộc lộ rõ nét. Cùng viết về một đề tài quen thuộc, phản ánh cuộc kháng chiến gian khổ của dân tộc nhưng Nguyễn Thi không miêu tả sự đau thương ấy ở một tập thể anh hùng cách mạng mang tính cộng đồng như trong Rừng xà nu mà thông qua lăng kính gia đình, từ câu chuyện một gia đình để khái quát lên thành câu chuyện của đất nước. Đồng thời, truyện ngắn còn cho người đọc thấy được tâm hồn con người Nam Bộ - con người của phẩm chất anh hùng, con người của sự tình nghĩa. Tác phẩm khép lại mà người đọc không thể quên một giọng văn Nguyễn Thi, một cá tính Nguyễn Thi, một phong cách Nguyễn Thi - nhà văn của Nam Bộ.

Website **HOC247** cung cấp một môi trường **học trực tuyến** sinh động, nhiều **tiện ích thông minh**, nội dung bài giảng được biên soạn công phu và giảng dạy bởi những **giáo viên nhiều năm kinh nghiệm, giỏi về kiến thức chuyên môn lẫn kỹ năng sư phạm** đến từ các trường Đại học và các trường chuyên danh tiếng.

I. Luyện Thi Online

Học mọi lúc, mọi nơi, mọi thiết bị – Tiết kiệm 90%

- **Luyện thi ĐH, THPT QG:** Đội ngũ **GV Giỏi, Kinh nghiệm** từ các Trường ĐH và THPT danh tiếng xây dựng các khóa **luyện thi THPTQG** các môn: Toán, Ngữ Văn, Tiếng Anh, Vật Lý, Hóa Học và Sinh Học.
- **Luyện thi vào lớp 10 chuyên Toán:** Ôn thi **HSG lớp 9** và **luyện thi vào lớp 10 chuyên Toán** các trường **PTNK, Chuyên HCM (LHP-TĐN-NTH-GĐ), Chuyên Phan Bội Châu Nghệ An** và các trường Chuyên khác cùng **TS. Trần Nam Dũng, TS. Phạm Sỹ Nam, TS. Trịnh Thanh Đèo và Thầy Nguyễn Đức Tấn**.

II. Khoá Học Nâng Cao và HSG

Học Toán Online cùng Chuyên Gia

- **Toán Nâng Cao THCS:** Cung cấp chương trình Toán Nâng Cao, Toán Chuyên dành cho các em HS THCS lớp 6, 7, 8, 9 yêu thích môn Toán phát triển tư duy, nâng cao thành tích học tập ở trường và đạt điểm tốt ở các kỳ thi HSG.
- **Bồi dưỡng HSG Toán:** Bồi dưỡng 5 phân môn **Đại Số, Số Học, Giải Tích, Hình Học và Tổ Hợp** dành cho học sinh các khối lớp 10, 11, 12. Đội ngũ Giảng Viên giàu kinh nghiệm: **TS. Lê Bá Khánh Trình, TS. Trần Nam Dũng, TS. Phạm Sỹ Nam, TS. Lưu Bá Thắng, Thầy Lê Phúc Lữ, Thầy Võ Quốc Bá Cẩn** cùng đội HLV đạt thành tích cao HSG Quốc Gia.

III. Kênh học tập miễn phí

*HOC247 NET cộng đồng học tập miễn phí
HOC247 TV kênh Video bài giảng miễn phí*

- **HOC247 NET:** Website học miễn phí các bài học theo **chương trình SGK** từ lớp 1 đến lớp 12 tất cả các môn học với nội dung bài giảng chi tiết, sửa bài tập SGK, luyện tập trắc nghiệm miễn phí, kho tư liệu tham khảo phong phú và cộng đồng hỏi đáp sôi động nhất.
- **HOC247 TV:** Kênh **Youtube** cung cấp các Video bài giảng, chuyên đề, ôn tập, sửa bài tập, sửa đề thi miễn phí từ lớp 1 đến lớp 12 tất cả các môn Toán- Lý - Hoá, Sinh- Sử - Địa, Ngữ Văn, Tin Học và Tiếng Anh.